

Magyarországi nagyvállalatok adóterhelésének vizsgálata a globális minimumadó tükrében

Olti Kinga

Pénzügy mesterképzési szak

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus

Belső témavezető: Koroseczné Dr. Pavlin Rita, adjunktus, MATE

Külső témavezető: Koroseczné Dr. Pavlin Rita, adjunktus, MATE

A mindennapjainkban eléggé nagy kihívást okoz az Európai Unió államjainak olyan adókat bevonni az országokba, amely nem mutat nagy eltérést ország és ország között, amely nem helyezi a piacot nagy versenybe, hanem próbál minden vállalkozónak egyenlő esélyeket adni a mindennapi megélhetéshez és a vállalat működtetéséhez. Legyen szó ebben az esetben nagy vagy kis vállalkozásról. Az adókikerülés büntetendő, ezért is meghatározó jelleggel bír az adóharmonizáció az országokon belül. Hiszen ez által nem áll fel annak a veszélye, hogy cégeket egy országból egy következőbe helyezünk át annak érdekében, hogy kevesebb adókötelessége legyen, vagy hogy több nyereséget tudjon realizálni az adott vállalat.

A dolgozatomban szó lesz az OECD pilléiről, az 1-es pillérről és a 2-es pillérről, viszont a 2-es pillér által fogom a továbbiakban a globális minimumadót is felvezetni, ami segítségével kiküszöbölhető világi szinten is az agresszív adótervezés. Ennek a felvetésnek a hatására az EU egy irányelvvel a tagállamokat a globális minimumadó bevezetésére kötelezte. Ezt az adót már 2025-ös évre a vállalatok, akik meghaladták a 750 millió euró jövedelmet befizetik a 15%-os minimum adót.

Közép-Kelet-Európa alacsony nyereségadó kulcsokat alkalmaz, aminek a következtében alacsonyabb az adóterhelés ezekben az országokban. Magyarország alkalmazza a legalacsonyabb nyereségadó kulcsot az EU-ban, ezért a dolgozatomban öt magyarországi nagyvállalat adóterhelését mutatom be 2014-2023 időszakban.

A disszertációmban ahogyan már említettem azt próbáltam vizsgálni elméleti és gyakorlati szinten is, hogy ez az adó hogyan és miként valósul meg Magyarországi vállalatok esetében, és csak úgy a multinacionális vállalatoknál. Magyarország esetében öt vállalatot

néztem meg, amelyek ismert névvel rendelkeznek, nem csak magyar földön, vagy a szomszédos országokban, hanem nemzeti szinten is. Ezek a vállalatok ahogyan az „Anyag és módszertan” című fejezetben is említtem a következők: Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság, LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság, TESCO-GLOBAL Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Mercedes-Benz Credit Pénzügyi Szolgáltató Hungary Zártkörűen működő Részvénytársaság, és a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság. A gyakorlati rész keretein belül megvizsgáltam a vállalatokat, nem csak olyan szempontból, hogy milyen múlttal rendelkeznek ezek a cégek, hanem a számok szempontjából is, három számomra fontosabb tényező segítségével: adókötelezettség, adózás előtti eredmény, és ennek a kettőnek a hányadából számoltam az adóterhelést.

Az elemzés során megállapítottam, hogy a vizsgált 10 év átlagában az öt vállalatból csak egy a Mol Nyrt.-t terhelte a globális minimumadó szabályoknál meghatározott 15%-nál magasabb adóterhelés és a többi 4 vállalat átlagos adókötelezettsége még a 9%-os társasági adókulcs szintjét sem érte el. Mindezek alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a globális minimumadó jelentős adóbevételeket fog eredményezni a magyar költségvetésben, azonban erre majd csak 2026-tól láthatunk adatokat.

Bennem mindig nagy kérdés volt, hogy hogyan lehet a vállalatoknak számon tartani, azt a sok adót amelyet az állam szab rájuk, azért hogy ők működni tudjanak és fennmaradjanak. Mindig kíváncsian figyeltem, hogy ha változik a törvénykezés, az adóztatás az milyen hatással van akár csak egy kis vállalatra ami pár személynek ad munkahelyet, akár olyanra ami csak egynek. Vagy ebben az esetben felmerül az is, hogy mi van azokkal a vállalatokkal, amelyek több száz embernek adnak munkahelyet és jövőt, amelyek már a multinacionális vállalatoknak számítanak. Na ebben az esetben beszélhetünk a globális minimum adóról, ami a nagyon nagy vállalatokat érinti, amelyeknek jövedelmük meghaladja a 750 millió eurót évente, ahogyan ezt már említettem.

A dolgozatom írása során és még mielőtt neki fogtam volna megfogalmazodott bennem pár hipotézis, amelyeknek az igazát az utolsó fejezetben azaz az “Összefoglaló” című fejezetben fogalmazom meg. A megfogalmazott hipotézisek pedig a következők:

1. A Covid 19 nevezetű járvány hatással volt a vállalatokra a 2020-as évben.
2. Az orosz- ukrán háború nem érződött a vállalatok adózás előtti eredményein.
3. A vállalatok az évek során növekedtek az adózás előtti eredmény szempontjából.

A hipotézisek segítségével próbáltam nagyjából összefogni a dolgozat egész részét, és egy átlátható következtetést levonni majd az utolsó fejezetben.

Mindezek során belátást kaptam a vállalati adóztatásba, láttam amire mindig is kíváncsi voltam, hogy hogyan ülteti be egy vállalat az adózási kötelezettségeit a mindennapokba, és ezt megszemlélhettem számokban is. Választ kaptam a kérdéseimre, amelyek a témaválasztáskor merültek fel bennem.